შრომა

სურათებიანი დამატება

დამატების № 25. **ქვეყა, 2 ივლისი, 1906 წ.** **ფასი ეთის № 71**

***

მშვენების ღმერთავ, ნუ თუ ჩვენი
გრძნობა ჩამქრალა
და სათაყვანო უკედავების
წყარო დამშრალა?
განა მოგეხარა სიდუხჭირემ,
გული დასერა,
ჩაკვდა იმედი, რკინის მკერდმა
შესწყვიტა ძგერა?
ნუ თუ ეს არის ჩვენი წინ-სვლა,
ბრძოლის ნაოფი,
ან განვლეთ კი გზა მოსაღლელი
ჩვენი სამეფი?..
არა და არა!.. კაცი შვებას
ვერ მიეკემა
იქ, სადაც სული წარკვეთილი
ლაჩრად ეცემა!..
რას ვაქნევ მახვილს, თუ ბრძოლაში
გადამემტვრევა,
ცვარსა ციურსა, თუ გულ-წასულს
არ დამეფრქვევა!..
მისთვის მსურს მაჯა. —იქ იბრძოდეს,
სადაც დამჭირდეს,
თუ არა,—მიჯობს გაწბილებას
იქაც დამიწდეს!
მაშ, რაღგან გულში ეეცხლის ალი
კიდევ ტრიალებს
და ბრძოლის ველზეც ჩვენი დროშა
ისევ ფრიალებს,
ნუ შევფერხდებით, ფრთა შევკვეცოთ
შემზღუდველ ძალას.
რომ მივაღწიოთ, ჩემო ღმერთავ,
„აღთქმულ ქვეყანას“!..

სოდ. გ—შვ.

ხაიმ ებშტეინი.

ხაიმ ებშტეინი დღეს კარგ გუნებაზედ დაბრუნდა თავის სარდაფში: დღეს მთელი ორ წყვილ ფიჯაკის და ერთ პალტოს მასალა მოიტანა შესაკერად. ამის სახელსაკმო ფულითა, ხომ სახლის ქირასაც გაისტუმრებს, ცოლშვილსაც გამოჭკვებავს და რამდენიმე მანთასაც გადაანარჩენებს თავისუფლების ფონდის მისამატებლად.

„ხუმრობა კი არ არის,—ფიქრობდა გზა და გზა,—რამდენიმე მანეთი ერთბაშად, აი თორმეტი წელიწადია, რაც შეეუდეკი ამ ფონდის გროვებას და ამისთანა მაგალითი ჯერ არაყოფილა. ერთბაშად რამდენიმე მანეთით გადიდება თავისუფლების მოსაპოვებელ ფონდისა!“.

„თავისუფლების ფონდს“ ებშტეინი ეძახდა იმ ფულს, რომლის გროვებასაც ჯერ ისევ შეგირდობისას შეუდგა. ისე არ გავიდოდა თვე, ჯერ მაშინვე, რომ ერთი ან ორი შაური მაინც რომ არ მოემატებინა ამ ფულისათვის.

— ჰმ! რამდენიმე მანეთი!—მაღლა ხმით წარმოსთქვა ებშტეინმა და ჰკრა ხელი თავის ბინის კარებს.

კარები ქრაპუნით შეიღო. სიბნელე და სინესტე დაუხვდა ებშტეინს შესვლის უმალ, მაგრამ რა შესაჩნევი იყო იმისთვის. ეს დაბადებიდანვე სდევდა და ეხლა თითქმის იმის ბინის მოწყობილ ების მოთხოვნილებასაც შეადგენდა.

— ტაუბა! რატომ სანთელს არ აანთებ, ქალო?

— შენ შინ არ იყავი, ბავშვები კი ჯერ ეზოში ნათელა და იქ თამაშობენ.

— მერე შენ კი უნდა ბნელაში იჯდე?

— მერე, რა მიჭირს! ნავთი კი მამასისხლად გახდა ამ გაფიცვებისა გამო.

— გეყოფა წუწურაქობა, ჩემო ტაუბა,—უთხრა ებშტეინმა ცოლს.—აბა შემოხედე ამას,— განაგრძო სიამოვნების კილოთი, როდესაც ცოლმა ლამფა აანთო და სტოლთან მიიტანა.—გინახავს შენს დღეში ამოდენა სამეშაო ერთბაშად?

—უფ,—განცვიფრებულის კილოთი შეჰყვირა ტაუბამ,— რა არის იმდენი?

ეს არის, რაც არის, ეს არის ჩვენი ცხოვრების წყარო და განუხორციელებელი ჩვენის აღთქმულ იმედებისა. ძალიან ბედნიერ გავედი დღეს სახლიდან. სან

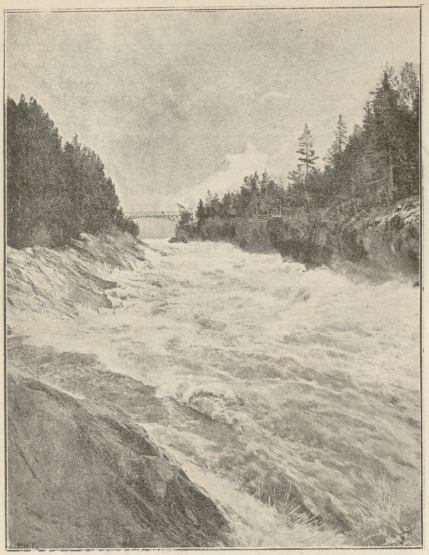

ᲐᲒᲠᲝᲜᲝᲛᲘᲣᲠᲘ ᲤᲘᲜᲚᲐᲜᲓᲘᲐ—შესანიშნავი ჩანჩჩარი იმეტრა ამ ჩანჩჩარის ძალა უდრის 117,000 ცხენის ძალას. ახლა შეუდგნენ ამ ძალის გამოყენებას მრეწველობაში.

კვირა ნახევარში ჩვენებურ მუშაობით ბრეგას გავადენთ! მემრე კი თუნდ მთელი თვეც ვეღარ ეიშოვოთ სამუშაო, არა ვეკვირეს-რა.

— იფ! რა მშვენიერებაა ეს საფიჯაკო! — სთქვა ტაუბამ, როდესაც ბოხჩას ხსნა დაუწყო.

— კარგია და კარგი ფულიც დაეძრო სან�ა მაგის შემკვეთელს.

— მაშ, ჩემო ხაიმ, კარგ ფას მოგვცემს, არა?

— ჰაი, ჰაი, რომ კარგს. ფიჯაკის წუკვილებში (ფიჯაკი, შარვალი და ჟილეტკა) რვა-რვა მანეთი და პალტოში კი ერთი თუმანი, წინად-კი 6—7 მანეთს ფიჯაკში იძლეოდა და 8 მანეთს პალტოში.

— თვითონ, ნუ კი გამიჯავრდები ჩემო ხაიმ, უბრალო ცნობის მოყვარეობისთვის, ბევრი დარჩება?

მაგრამ ხაიმი მეტად ნასაოვნები იყო და გაჯავრებაზედ შორს იყო დღეს.

— თითონ, აბა რა თქმა უნდა, რომ ბლომად დარჩება. აი, მაგალითად, ამ უკეთეს ბასალაში იმან მისცა 20 თუნდ 25 მანეთი, სარჩული, ღილები, ძაფი და კიდევ სხვა წვრილმანი ბევრი-ბევრი 4 მანეთი, მე რვა მანათი, სულ იქნება ოცდა ჩვიდმეტი მანეთი. თითონ უკანასკნელი 55 მანეთს მაინც გამოართმევს. მაშასადამე, დარჩება 18 მანათი.

— უფ, ორჯელ მეტი ამაზედ, რაც ჩვენ უნდა მოგვეცეს?

— მაშ რა! უბრალო სამკვერცლო ხომ არ აქვთ ამათ. პირველნი, პირველნი არიან ადეილაში.

კარში ჩამობნელდა და აკივდა კიდეც. ბავშვები ღელვილ-ხიცილით შემოცვივდნენ სახლში, მაგრამ მამის დანახვაზედ წამს შეწყვეტეს ხმაურობა და ცელქობით გაწეოლებულის სახით შემოესხდნენ სტოლს. ებშტეინს უნდა ამათისაშეტყობინებინა თავის დღევანდელი სიამოვნება. ამაზედ ეზაოშვე ფიქრა და შეუარა მახლობელ მეხიეს. საკერავს თავი დაანება და ღიმილით დაუწყო თვალიერება თავის გოგოშიკებს, თითქოს პირველად ენახოს ესენი მამის ღიმილმა ბავშვები გაათამამა. მათ ისევ სიკილი მორთეს და წამოიშალნენ თავთავიანთ ადგილებიდან, ებშტეინმა საკერავი სტოლზე დასდო და გაეშალთა კუთხისაკენ. პატარა ხნის შემდეგ რაღაც ქაღალდის პარკით დაბრუნდა. ბავშვებმა ხელად იგრძნეს, რაშიაც იყო საქმე, და მამას გარს შემოეხვიენენ. ებშტეინმა ხელები მაღლა ასწია, რომ ხელიდან არავის გამოეტაცნა პარკი და ღიმილით მოუბრუნდა შვილებს:

— აბა, ვის უფრო გიყვართ მამა?

— მე, მე! — დაიწყო ყველამ ბლარძღუნით...

— ალა მე... მე... — იძახდა სამის წლის ევა, მაშინაც კი, როდესაც მამამ უკვე მუხლებზე შეისო და ვეებერთელა მტევნისა მისცა ხელში. თუმცა ტაუბსაც ესიამოვნა ბავშვების სიხარული, მაგრამ მაინც არ დასტოვა ხაიმის ჩვეულებრივი საქციელი და საყვედურით მიმართა:

— რა ამბავია, კაცო? შენ დღეს შაბათი ხომ არ გეგონა?

— რა უშავს, ჩემო ტაუბა. თუმცა რით არის დღეანდელი დღე შაფათზე ნაკლები? დღეს ჩვენ ამოდენა სამუშაო ვიშოვნეთ და რატომ ბავშვებმაც არ უნდა ისიამოვნონ ამით. რატომ არ უნდა დავატყოთ, რომ დღეანდელი დღე არა ჰგავს გუშინდელს და გუშინწინდელს, როდესაც სამუშაო არა გვქონდა. აი მთელი კვირაა ბავშვები შავი პურის და ხახვ — ნიორის მეტს ვერას ხედავენ,

— იცი, დღეს ჩვნს ეზოში რას ლაპარაკობდნენ, — შეეკითხა ტაუბა ქმარს, როდესაც ბავშვებმა ხვრინვა ამოუშვეს. — ეზლი მაღე თანასწორობა დადგებაო. თურმე თვით რუსები თხოულობენ, რომ მოისპოს ბინადრობის ფარგალი და ყოველი შევწეროთა ჩვენი.

— ნეტავი შენ, ჩემო ტაუბა, რომ ბებიების ლაქლაქს ყურს უგდებ. მა რაში მოგვცემენ ისეთ უფლებებს, როგორც რუსებს...

— ამბობენ, გაზეთებშიაც სწერიაო, რომ ჩქარა ახალი კანონები გამოვა ამის შესახებო.

— გაჩუდი. მამა ვიცხონდა, არავინ არ გაგიგოს, თორემ ისეი თავისუფლებას მოგვცემენ, რომ ყველაფერი დავავიწყდეს. ჩვენი, ჩემო ტაუბავ, თავისუფლება აი ამ ხელ საქმეშია. რამდენსაც მეტს გადავანაწილებთ ჩვენ კუკს, იმდენად უფრო ვიაზრდება ჩვენი თავისუფლების ფონდი და იმდენად უფრო ჩქარა მოგვიახლოვდება დღე ამერიკაში გამგზავრებისა. იქ კი ჩვენც უფლებიან ადამიანებათ ვიქცევთო. იქ დავსახლდებით, საცა გვინდა, იქ ადარ დაგვიწყეს დევნას სულ მუდმივი სიძულვილი ჩვენ გარშემო მყოფთ. იქ „ქიდ“-საც კი ადარავინ დაგვიძახებს და ვიქნებით როგორც სხვები. იქ ჯაფაც კარგად ფასდება და შეგიძლებთ ჩვენ შვილებს სწავლა მივცეთ.

— გაუმარჯოს თავისუფლებას! ურა! მოისმა ამ დროს ქუჩიდან.

ებშტეინი გიჟსავით წამოხტა, გაიქრო ლამფა და სწრაფელ ფანჯარას ეცა. ეს ძახილი კიდევ მოესმა. ხმაზედ და კილოზედ იცნო, რომ ამას ებრაელები იძახოდნენ და დამშვიდდა, მაგრამ ერთბაშად ქუჩაში მაინც ვერ გაბედდა გამოსვლა. როდესაც ეს ძახილი უფრო კახშრდა, ნელა-ნელა მიიპარა ალაყაფის კარებთან, სადაც უკვე მთელი ეზოს მცხოვრებნი შეკრებილიყვენ და პირველს შემხვედრს მორიდების ხმით ჰკითხა:

რა ხმაურობაა? რა მოხდა?

— რა მოხდა, განა არ გიგიე აქამდის? — გაკვირვებული ხმით უპასუხა მოსაუბრემ, — თავისუფლების მანიფესტი გამოაცხადეს.

ამ დროს მათ კარების წინ მრავალმა ხალხმა გამოიარა, ყველანი იცინოდნენ და ადარიალებდნენ წითელ ბაირაღებს თავისუფლების მისასალმებ წარწერებით.

ავტონომიური ფინლიანდია. —ფინლიანდელის სახლ-კარი ჩრდილო ოთან ფინ იანდიაში. თავის დაუღალავ და მძნე შრომით ფინლიანელი ძაკ ახერხებს კარგ სახლის აშენებას და ადამიანურ ცხოვრებას სახოვადოდ ფინლიანდია ცივი, კლდიანი ადგილია, ნაბეერ ფ ნლიანდიაში შეუძლებელი. მიწის დამუშავება.

— ეს რა ბედნიერი დღე გამოთენდა!—ჰფიკრობდა ებშერეინი, როდესაც პირველ საათზედ საკერავს ხელი აუშო და ფრთხილად წვებოდა დოშაჭზედ, რომ ბავშვებს არავის დასწოლოდა. დღეს ამოდენა სამუშაო და თავისუფლებაც.

II

ადესის ქალთა კურსებს არა ჩვეულებრივი ფერი აძეკს ბარედ ფრიალებს წითელის ჯვრის დიდი ბაირაღი. აუდიტორიებში ყველგან საწოლებია ჩამწკრიებული „პარტე"-ბის ნაცვლად. პროფესორები, სტუდენტი ქალები, მოწვეული ექიმები და ექიმი-სტუდენტები ერთმანეთში ირევიან. ყველანი განკარგულებას იძლევიან და ყველანი რჩევას აძლევენ ერთ მანეთს, სად რა მოაწყონ და სად რა გამართონ. ყველაზედ უწინ სადოსტაქრო ოთახი მოაწყეს, რადგან ეს-ეს არის დაჭრილებს მოიყვანენ და უნდა ყველა მზად იყოს. შემდეგ შეუდგნენ პალატებისა, სასადილოს, მისაღებ ოთახის მწყობ მეტად თავ გადადებით მეშაობენ, ზოგ ლატაკებსაც თვითონ რეცხენ, თვითონვე ეზიდებიან მძიმე რკინის საწოლებს და ვეებერთელა თიკის ლეიბებს.

უკეთეს მდგომარეობაში არც ისინი იყვნენ, რომელნიც ქუჩაში წავიდნენ „წითელ ჯვრის" რაზმებად. ტყვიის ზუზუნი, ყველგან მტვრევა, ყველგან ლეწვა, ყველგან სისხლი და სიკვდილი თან დასდევდა ამათ.

მეტად ცუდ მდგომარეობაში ჩავარდა იანკოვსკისა და იმისი თანამგზავრი ქალი და სტუდენტი ექიმი. ესენი კურსებიდან გამოსვლისთანავე ხულიგანების ჯგუფს შეეხეჩნენ. ეს ამბავი მშვდლების ქუჩაზედ მოხდა: ქუჩა გუშინვე დალეწეს. უსიამოვნოდ გამოიყურებოდნენ უკარ-ფანჯარო სახლები. შიგა და შიგ მთელი სახლები

ავტონომიური ფინლიანდია —სეიმის (პარლამენტი) სახლი, ამ სახლში ყოველ სამ წელიწადში იკრიბებიან სამოვდელოების, მოქალაქეთა და გლეხთა წარმომადგენელნი ფინლიანდიის საქმეებზე სათათბიროდ.

და ბინებიც ხედებოდათ, აქ ჯერ ისევ ხელ-უხლებლად იდო კარებში და ფანჯრებში მაინ გადამანარჩუნებელი ხატები. ქუჩაში ბრავალი ხალხი ირეოდა მომტეტებულად დედაკაცები და ბიჭ-ბუჭები იყვნენ. მოზდალეები სხვა უბნებში წასულიყვნენ ებრაელების ასაკლებად.

— გაჩერეთ, გაჩერეთ,—აწოკდნენ დედაკაცები, როდესაც „წითელი ჯვრის" რაზმი ამათ გაუსწორდნენ.

— ხომ ჰხედავთ, „წითელი ჯვრის" რაზმია,—უთხრა სტუდენტმა, როდესაც ეტლი გაჩერეს.

— გიცნობთ, გიცნობთ,—დაიწყეს წიწინი დედაკაცებმა. — თქვენ ყველანი სოციალისტები ხართ! თქვენ იარაღი დაგაქვთ!

— რას ლაპარაკობთ, ჩვენ დაჭრილებს დავკურეფავთ, დედ!—უთხრა იანკოვსკისამ დედაკაცს.

— ვიცით, ვიცით, რა დაჭრილებსაც ჭკერეფავთ, აი გუშინაც ერთმა თქვენისთანა მაწანწალამ ყუმბარა გადაგაგდო თურმე კარტამიშვილის ქუჩაზედ.

ყაზახებმა, რომელნიც ოქვე იდგნენ, გარეკეს დედაკაცები და როგორც უფრო მცოდნეთ, დაუწყეს წითელ ჯვარს ჩხრეკა.

— ჩვენ ყველას ვშველით. ჩვენც რუსები ვართ, ეუბნებოდა იანკოვსკისა ყაზახებს, მაგრამ ამაოდ.

— ჩულქები გაუშინჯე, ჩულქები, მანდ ინახავენ ხოლმე ყუმბარებს! - წიწინობდნენ დედაკაცები.

იანკოვსკისას ახალი ფეხსაცმელი დახადეს, თუმცა ყუმბარა არ იყო შიგ, მაგრამ მაინც მიითვისა ფეხსაცმელი ერთმა კაპასმა დედაკაცმა, რომელიც ყაზახს გვერდზედ ედგა და იმის ნაცვლად დიდის მოწყალობით გადაუყარა თავისი ნაგლეჯები. ამა ხმას ვინ ამოიღებდა. წაართვეს ფულიც და სიცილით და სტვენით გზა დაულოცეს.

—გოგონა! სად მიხვალ?—მიუბრუნდა იანკოვსკისას ერთი ყაზახი, როდესაც ეტლი დაიჭრა.—აფსუსი არ ხარ, რომ მოკვდე? მოდი ჩვენთან წამოდი ყაზარმებში.

— მართლდაც რომ,—ჩაურთეს დედაკაცებმა და ასტეხეს საერთო ხარხარი.

პირველი დაჭრილი პროხოროვის ქუჩიდან წამოიყვანეს. დაჭრილი სანაგვის ყუთში ჩამძვალიყო და, კვნესა რომ არ შემოგვსმოდათ, შეიძლება, ვერც კი ეპოვნათ.

შეურაცხყოფა, შიში, გარშემო სიკვდილი და სისხლი, მაგრამ იანკოფსკისა მიინც იმაგრებდა თავს. წინად კი საკმაო იყო ერთი წვეთი სისხლის დანახვა, რომ გული შემოჰყროდა. მამაცად მისდევდა სტუდენტს, ზედ ამბიჯებდა მკვდრებს, რომელნიც კიბეებში ეყარნენ, მაგრამ ბოლოს, როდესაც დაჭრილს იღებდნენ ნაგვის ყუთიდან, ფანჯრიდან ბავშვი გადმოანარცხეს ქვაფენილზე და იანკოფსკისამ ვეღარ შეიმაგრა თავი, გაფითრდა და, ის იყო გულიც უნდა წასვლოდა, რომ სტუდენტმა დაუყვირა:

— რას ჩადიო, დაიკით დაჭრილი მაგრა!

თითონ ებშტეინსაც ახსოვს ეს წუთი. ხშირად მოაგონებდა ხოლმე ამ წუთს იანკოფსკისს.

III

— ნელა, გეგედრებით, ეკითმო!—მოპყვა შაპირის ქვრივი, იმ წუთსვე, რა წუთსაც შემოიყვანეს სადოტტორო ოთახში.

— რა მოგიდათ, შაპირო?—ეუბნება მოწყალების და,—ჯერ ხომ ხელიც არ უხლიათ თქვენი ჭრილობისთვის.

საცოდავ დედაკაცისათვის ტყვიას ძუძუ შუაზედ გაეხვრიტა და მარცხენა მკლავში ჩასჯდომოდა.

იქვე მეორე პალატაში იწვა იმის შვილი. ბავშვისათვის ლოყაში დაერტყაო კეტი და შუბლიდგან ნიკაპამდის ჩაეხლიჩათ სახე.

— გაჩუმდით,—ეუბნებოდა მოწყალების და,—თორემ თქვენი სოლომონიც დაიწყებს ტირილს.

შაპირო გაჩუმდა, ამ წუთს შემოიყვანეს მარგოლინი და ამის იქ ყოფნის დროს კი ყვირილი შეუწყვეტელი იყო ხოლმე. მარგოლინისათვის ორგან გაეხეთქათ თავი. ჭრილობები თუმცა მძიმე არა ჰქონდა, მაგრამ, როგორც ეტყობოდა, ნერვები აშლოდა. ვერც ფეხზედ ჩერდებოდა და ვერც ჯდებოდა.

— როგორა ხართ მორგოლინ?—შეეკითხა მუდამ მოღიმარე მოწყალების და.

მარგოლინმა ხასუხის ნაცვლად, ჩვეულებრივი ფრაზები დაიწყო.

— მციეა... მციეა... მტკივა... ვაი... ვაი...

ყველაზედ ეტკივნიან პატარა შაპიროს ეტირა თავი. მართალია, ჭრილობა კი აღარ ჰქონდა, მაგრამ თვალი ჰქონდა გასიებული და ყოველ დღე ძალით უხსნიდნენ და წამალს უშვებდნენ. ამის შემოყვანასთან ერთად ყველას სახე ეღიმებოდა სადოსტატერო ოთახში.

იქვე იყო ებშტეინიც. ამას დღეს უკანასკნელად უხსნიდნენ სახვევებს. ჭრილობა აღარც კი ეტყობოდა. მართალია, მარჯვენა ხელის საჩვენებელი თითი დაუშავდა, მაგრამ ფიქრი არ იყო —მეშობას არ დაუშლიდა. ებშტეინმა უკვე გამოსცადა კიდეც თავისი ხელი და ამ მხრივ დამშვიდდა. ამას ეხლა მარტო ცოლ-შვილის ამბვის უცოდინარობა აწუხებდა. იგი ყველაზედ წინად დასჩრეს და სრულებით არა იცოდა იმათზედ. მართალია, სტუდენტმა ქალებმა უთხრეს, შენი ცოლ-შვილი ცოტათი დაჭრილი იყო და ნთესავებმა შვილებითურთ კიევში წაიყვანეს, მაგრამ გული მიინც საგულეში არა ჰქონდა.

„ხელი მივარგა,—ფიქრობდა ებშტეინი, როდესაც კუჭსები მიატოვა და გაეგმართა სანცის მაღაზიისაკენ,—შეუდგები ისევ ჯაფას და...“

— სად დაიკარგეთ ებშტეინ?—მაღაზიაში შესვლის უმალ მიაძახა სანცმა.

— დაჭრილი ვიყავი და აქამდის საავადმყოფოში ვიწეკი.

— ტანისამოსი?

— ტანისამოსი ხულიგანებმა წაიღეს, მე იქნება არც კი დავეკითხე, რომ თქვენი ტანისამოსი არ მქონოდა. ჩვენ ყველანი საყინულეში დავიმალნენთ, წავიღეთ თან, რაც მოვასწარითო, თქვენი ტანისამოსი მაშინ მომგონდა, როდესაც უკვე ეზოში მძვინვარებდნენ ეს ვაეშატონები. გავქანდი ოთახისაკენ, ისინი უკვე თარეშობდნენ ჩემს ბინაზედ და, აბა რა თქმა უნდა, არ დამინდეს...

— რაგზს ლაპარაკობ ებშტეინ!? რა ჩემი საქმეა ეგენი. მე თქვენ მა! ალა მოგეცით შესაკერად და უნდა მიზღოთ კიდეც, თუ დაჰკარგეთო.

ებშტეინმა კარგად იცოდა სანცის სასტიკი გული, კარგად იცოდა, რომ იმასთან ლაპარაკი ტყუილი იყო, ბევრი ლაპარაკი უფრო გააქვავებდა და შეიძლება სულაც დაეხოვნა თავის ქარგლობიდან და სასამართლოთი გადაეხდევინებინა მასალის ფასი. ეხლა კი უფრო საპირო იყო ამისთვის მეშობა, ეხლა უფრო გაუკბოველია აღთქმა—ამერიკაში გადასახლება და მეტი რა გზა ჰქონდა, დათანხმდა

„დღე-ღამეს გავასწორებთ მე და ჩემი ტაუბა, თვალებს ჩავიწყალებთ საკერავში და ჩვენ შვილებს კი ავაშორებთ იმ დღეებს, რაც ჩვენ გამოვიარეთ. ერთი წელიწედ ნახევარიც და მაშინ კი, მშვიდობით რუსეთო! მშვიდობით დედნინაცვალო! იქ ჩვენც ადამიანად ვიქცევთო“. ეს მოსაზრება სულ მუდამ იმის იმედის და ჯანის ჩამდგმელი იყო

მაგრამ საბრალო ებშტეინმა ის კი არ იცოდა, რომ მისი ცოლი კიევში კი არა—შავ მიწაში იყო. მისი შვილები გვერდეთ ეწყნენ საბრალო დედაკაცს! და მისი თორმეტი წლის ოფლით ნაგროვი „თავისუფლების ფონდი“ კი დაწრთის ადესის სამკიტნოებში.

ვ. მ ღ ლ ი ნ ო ვ ი.

რედაქტორ-გამომცემელი **გრ. ხ. რეზნიკოვი.**

ბევრნი გვკითხავენ: რატომ კარიკატურები არ იბეჭდებაო. უნდა აღვნიშნოთ რომ ცენზურა იმდენად სასტიკად გვეჭირობა რომ შეუძლებელი გახდა შინაარსიანი კარიკატურების და სურათების მოთავსება.

საპოლიტიკო და სალიტერატურო ეთვალ დღიური გაზეთი

„ОГОНЕКЪ“

სურათებიანის დამატებით პირველ ივლისიდან წლის დამლევამდე დღრს 4 მანეთად.